

Sukelluskalastuksen MM-kisat Brasiliassa

Merta edemmäksi kalaan

Viime marraskuussa Brasiliassa
kisattiin sukelluskalastuksen
maailmanmestaruudesta.
Ensimmäistä kertaa
vuosikymmeniin mukana
oli myös Suomi.

teksti Eve Hietamies
kuvat Team Kampela

Siniharmaa Itämeri pitää monta salaisuutta sisällään. Kauniina kesäpäivänä aurinko kimaltelee sen valkoisilla vaahtopäillä, mutta pinnan alla aukeaa toisenlainen maailma. Samea meri, jonka pohjalla on roskia vanhoista jääkaapeista ruostuneisiin tynnyreihin.

Itämerellä on monia ongelmia, joista suurin on rehevöityminen. Suomenlahti voi huonosti, ja sen huono tila on seurausta vuosikymmeniä kestäneestä ylikuormituksesta. Meren toipumisessa menee aikaa.

Kaksi miestä istuu helsinkiläisessä lounasravintolassa ja puhuu pitkään tästä aiheesta: kuinka huonosti ihminen voikaan omaa kotimertaan kohdella. 29-vuotiaat **Matti Pyykkö** ja **Ville Lahikainen** tietävät mistä puhuvat, sillä he harrastavat sukelluskalastusta. Kun kalastaa sukeltamalla, näkee omin silmin, miltä vedet näyttävät.

– Ihminen ei näe mereen, joten sinne voi siis heittää mitä tahansa. Jos roskat jättää maalle, ne ovat aina näkyvissä, Pyykkö sanoo.

– Olemme niin paljon meressä, että näemme muutokset. Itämeri on mennyt pahaan kuntoon, näkyvyys on puolittunut kymmenessä vuodessa.

Pyykkö ja Lahikainen kuuluvat sukelluskalastukseen erikoistuneeseen Team Kampelaan, josta viime vuonna rakennettiin

Kilpailusvyvyys oli 15 metristä 35 metriin.

maajoukkue Brasiliassa järjestettyihin sukelluskalastuksen maailmanmestaruuskisoihin.

Maailman vanhin

Sukelluskalastus on maailman vanhin kalastusmuoto, joka 1960-luvulla alkoi levitä harrastuksena ympäri maailmaa. Tähän vaikuttivat mm. **Jacques Cousteaun** dokumentit, James Bond-elokuvat sekä parempien varusteiden syntyminen. Sukelluskalastus on vapaasukelluksen tyylil-

lä kalastamista, ilman paineilmlaitteita, ainoastaan räpylöin, maskein ja harppuunoin varustettuna.

Lajin harrastajajoukko Suomessa on vielä pieni. Noin 50 ihmistä kilpailee aktiivisesti, mutta hyvällä menestyksellä. Suomi on lajissa Pohjoismaiden kärkeä, ja Matti Pyykkö on Viron ja Pohjoismaiden mestari vuodelta 2002. Hänet valittiin viime vuonna myös Hangon vuoden urheilijaksi.

Sukelluskalastusta voi parhaiten harrastaa ulkosaaristossa.

– Kysymyksessä on kestävyysurheilulaji, ei mikään hengityksenpidätyskilpailu. Lajiin vaaditaan fyysisesti hyvää kuntoa, terveitä korvia, rauhallisuutta sekä sitkeyttä. Niin sanottu kalavaisto eli kyky löytää hyvät kalapaikat kasvaa kokemuksen myötä. Sukelluskalastus sopii niin miehille kuin naisille, koosta riippumatta, Pyykkö kertoo.

– 500 eurolla saa jo hankittua kohtuullisen hyvät laitteet, perusvälineistöllä pärjää kauan, ainoastaan puvut kuluvat, Lahikainen jatkaa.

Sukelluskalastajat käyttävät kalastaessaan varotoimenpiteenä sukeltajan poijua. Myös venettä tarvitaan hyville paikoille pääsyyn.

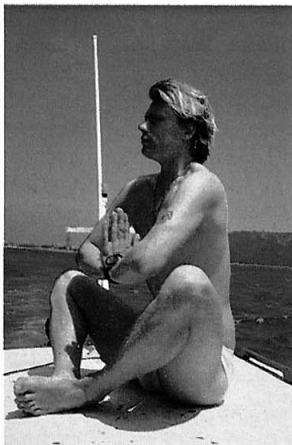
Tyytyväinen Madame

Sukelluskalastuksen MM-kisat pidettiin viime marraskuussa Brasiliassa, pienessä Arraiäl Do Ca-

Taisto alkaa.

Brasilian ykköstiimi tuli kisassa kakkoseksi. Veneessä sukelluskalastajan apumies, kuski ja kuskin apumies.

Aika rentoutua. Matti Pyykkö joogaa.

Suomen maajoukkue 2002: vasemmalta Ville Lahikainen, Matti Pyykkö, Jukka Rapo.

po -nimisessä kalastajakylässä. Suomi oli ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin mukana edustan ainoana maana Pohjoismaita.

Suomen urheilusukeltajain liitto (SUSL) nimesi Suomen maajoukkueen viime vuoden arvokisamenestyksen sekä lähtömahdollisuuksien mukaan. Kisa-joukkueeseen kuuluivat Pyykön ja Lahikaisen lisäksi tämän jutun kuvat ottanut **Jukka Rapo** sekä kapteenin roolissa **Antto Melasniemi**. Kaikki kuuluvat Team Kampelaan.

Suomalaiset matkustivat paikalle jo kolme viikkoa aikaisemmin tottuakseen olosuhteisiin. He

majoituivat pieneen hotelliin, jota piti kolmekymmentä vuotta sitten Ranskasta Brasiliaan muuttanut holhoava "Madame". Hän ei antanut vierailleen edes avaimia, vaan Madame piti herättää, jos mieli päästä illalla sisälle hotelliin.

- Madame oli meihin hyvin tyytyväinen, sillä kun koko päivä oli vietetty meressä ja auringossa, nukkumaan mentiin jo yhdeksältä. Kerran taidettiin valvoa puoleen yhteentoista, Pyykkö kertoo.

- Aamulla herättiin jo kuudelta. Ensinnäkin Madamen lintuhäikissä huoneen oven ulkopuolella alkoi meteli, ja kaiken lisäksi pitkin kylää ajeli kovaääninen

propaganda-auto ämyrit katolla karjuen, että kaksi pitsaa yhden hinnalla.

- Pelottavan Rion jälkeen Arrial Do Capo oli leppoisa paikka, suorastaan perähiikii. 36 kilometriä pitkä ranta ja ystävällisiä ihmisiä ilman mitään taka-ajatuksia. Paikalliset kutsuivat jopa koteihinsa.

Hotellihuoneen seinällä oli viiriprintti, joka sisälsi kilpailun 36 kiellettyä kalaa. Miehet opettelivat sen ulkoa.

- Kaikki, mitkä eivät olleet "perinteisiä kaloja", olivat kiellettyjen saaliiden listalla: mm. papukaijalkalat, hait ja ravut. Kielletyn

kalan ampumisesta diskattiin ja alamittaisesta ei saanut pisteitä. Jos alamittaisia oli liikaa, sai miinus pisteitä. Kalat oli siis hyvä opetella ulkoa, Lahikainen kertoo.

Iso kala

Eräänä päivänä Lahikainen ja Pyykkö tutustuivat Joe-nimiseen miicheen, paikalliseen ravintolanomistajaan. Mies kalastaa omaan ravintolaansa kolmena päivänä viikossa, ryypää seuraavat kolme päivää ja viettää sitten yhden sapattipäivän. Joe vei Pyykön ja Lahikaisen omille salaisille kalastuspaikoilleen ja Pyykkö sai reissulta elämänsä saaliin.

Kiellettyjen listalla oli 36 kalaa

Suurin vaikutus oli tottua uudenlaisiin olosuhteisiin. Tyrskyt ja ristiaallokko aiheuttivat pahoinvointia, virtaukset olivat outoja. Lahikainen löysi kuitenkin erinomaisen kalastuspaikan ja päätti satsata siihen ensimmäisenä kilpailupäivänä. Mutta olosuhteet olivat jälleen kerran muuttuneet. Kalat olivat kadonneet ja kirkas vesi muuttunut sameaksi. Se vaikutti tulokseen.

Sukelluskalastuksessa kalastaja sukeltaa haluamaansa syvyyteen, etsii kalan, ampuu sen, tuo sen pinnalle veneeseen, lepää hetken ja palaa taas veden alle. Sukellusaikaa kertyy noin puolitoista minuuttia ja lepoaikaa saman verran. Tärkeintä on löytää hyvä rytmi.

Itkevä puheenjohtaja

Kaksipäiväiset MM-kisat aloitettiin virallisesti olympiahenkisellä juhlalla paikallisella stadionilla. Koulut sulki ovensa ja kyläläiset pitivät juhlan kunniaksi vapaapäivän. Loukkueet marssivat sisään liput liehuen, yleisö tanssi, huusi ja hurraisi.

– Paikallisen sukelluskalastusliiton 130 kiloa painava puheenjohtaja piti meille osanottajille

niin koskettavan puheen, että liikutui itsekkin omista puheistaan ja purskahti vuolaaseen itkuun. Lahikainen naurattaa.

– Oli myös ilotulituksia, tanssiesityksiä ja paperisilpputykki, nimikirjoitusten jakoa sekä valokuvien ottamista. Paikalliset halusivat jonkinlaisen muiston kilpailijoista.

MM-kisoihin osallistui yhteensä 60 kilpailijaa 20 maasta. Ensimmäisenä kilpailupäivänä Pyykkö löysi hyvän paikan, sukelsi syvällä ja pääsi sijalle 13. Kansainvälinen lehdistö hyökkäsi miehen kimppuun ja ihmetystä riitti, kun huippujen joukossa oli eksoottinen vaalea mies, joka kutsui itseään nimellä "gringo".

– Toisena kilpailupäivänä rytmi katosi ja tulos oli huonompi. Pyykkö kertoo.

Jokainen kilpailija sai oman, viisimetrisen veneen sekä apumiehen, joka auttoi kuljetuksissa, saaliin nostamisessa veneeseen sekä juomapullon ojentamisessa. Vene katosi usein ruuhkassa, ja kisan aikana sukeltajat huutelivat usein vedestä, että mikä teistä veneistä on Finlandia kolme ja mikä Italia neljä?

Kilpailut ovat aina rankkoja,

kilpailuaika saattaa olla jopa viisi tuntia ja sukelluksia kertyy 130. Brasiliassa aikaa oli kumpunkin päivänä viisi tuntia. Kalastussyvyys oli 15 metristä 35 metriin.

– Punnitus oli suuri tapahtuma. Se tehtiin isossa teltassa, tv-kameroiden edessä, mikrofonin juonnettuna. Paksu puheenjohtaja liikutui jälleen kyyneliin omista puheistaan, halasi kapteeneita ja itki, että tämä on maailman parhain kalastusmuoto, me olemme yhtä perhettä, Lahikainen virnistää.

Kun puheenjohtaja lopulta rauhoittui, alkoi koko päivän kestävä fiesta. Italia juhli maailmanmestaruuttaan.

– MM-kisat olivat mahtava kokemus ja poikivat valtavan, koko maailman kattavan ystäväverkon. Oli myös hienoa, että Suomikin sai olla mukana. Nyt keskitytään talven ajaksi nostamaan peruskuntoa, jotta kesällä jaksaa sitten sukeltaa, Matti Pyykkö sanoo.

– Edessä on myös kaksi mielenkiintoista kisaa. Kroatian uuden vuoden cup, jonne lähdetään jos saadaan lentoliput, ja ensi syyskuussa tietysti EM-kisat Portugalissa, Ville Lahikainen lisää. ■

Kyky löytää hyvät kalapaikat kasvaa kokemuksen myötä.

– 17,5 kilon kuningasmakrillin! Illalla Joe kokkasi siitä ruokaa ja syötiin se uuniperunoiden kanssa, Pyykkö hymyilee leveästi.

Kilpailijat saivat myös tutustua kilpailupaikkoihin etukäteen, mutta ilman asetta. Kilpailuun osallistuivat maailman parhaat sukelluskalastajat lajin mahtimaista kuten Italiasta, Espanjasta, Ranskasta ja Australiasta. Monet kilpailijoista olivat ammattilaisia, ja meno oli sen mukaista.

– Näillä oli jopa omat sponsorit, pojat huohtavat.

– Ja jotkut olivat olleet samassa paikassa myös vuotta ennen kuukauden valmennusleirillä.

Matti Pyykkö sai upean 17,5 kilon kuningasmakrillin. Paikallisen ravintolan omistaja Joe vei suomalaiset omille, salaisille kalastuspaikoilleen.